

ADVIES Nr. 2.179

Zitting van woensdag 7 oktober 2020

COVID crisis - Uitvoering van het afsprakenkader van de groep van 10 van 13 juli 2020 en van het akkoord van de sociale partners binnen de Nationale Arbeidsraad van 11 september 2020

x x x

ADVIES Nr. 2.179

Onderwerp: COVID crisis - Uitvoering van het afsprakenkader van de groep van 10 van 13 juli 2020 en van het akkoord van de sociale partners binnen de Nationale Arbeidsraad van 11 september 2020

In uitvoering van het afsprakenkader van de groep van 10 van 13 juli 2020 en van het akkoord van de sociale partners binnen de Nationale Arbeidsraad van 11 september 2020, brengt de Raad een advies uit teneinde de maatregelen van de regering te vervolledigen met de volgende 4 punten:

- de gelijkstelling tot en met 31 december 2020 van de tijdelijke werkloosheid wegens overmacht voor de jaarlijkse vakantie en de financiering van een gedeelte van de kosten van de werkgevers van deze gelijkstelling;
- het bevriezen tot en met 31 december 2020 van de degressiviteit van de volledige werkloosheidsuitkering en de neutralisering tot en met 31 december 2020 van de periode van inschakelingsuitkeringen;
- het afsluiten van een nieuwe suppletieve cao voor de tijdelijke werkloosheid wegens economische redenen voor bedienden;
- de neutralisering in de cao nr. 103 van het corona-ouderschapsverlof, corona-tijdskrediet en corona-landingsbanen in de berekening van de tewerkstellingsvoorwaarde om tot tijds-krediet te kunnen toetreden.

De sociale partners leggen de uitgewerkte voorstellen voor aan de regering als een één en ondeelbaar geheel waarbij het de doelstelling is dat de afgesproken maatregelen volledig en gelijktijdig worden uitgevoerd. Voor zover er nog geen wettelijk instrument is, vragen de sociale partners dat de maatregelen *de lege ferenda* worden uitgevoerd.

De Raad is in dit kader overgegaan tot het sluiten van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 148 tot vaststelling van een regeling van volledige schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst en/of een regeling van gedeeltelijke arbeid bij gebrek aan werk wegens economische oorzaken voor bedienden als gevolg van de coronaviruscrisis.

De Raad is eveneens in dit kader overgegaan tot het sluiten van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 103/5 ter aanpassing van de cao nr. 103 tot neutralisering van het corona ouderschapsverlof, het corona tijdskrediet van de corona-landingsbanen.

Dit advies begeleidt ook deze collectieve arbeidsovereenkomsten.

Voorts kadert dit advies in de twee volgende adviesaanvragen:

- De adviesaanvraag van 15 juni 2020 van mevrouw Muylle, voormalige minister van Werk waarbij de Raad om advies wordt gevraagd over een ontwerp van KB houdende gelijkstelling van de dagen van arbeidsonderbreking ingevolge tijdelijke werkloosheid wegens overmacht ten gevolge van de Pandemie, veroorzaakt door het coronavirus, in het stelsel der jaarlijkse vakantie van de werknemers, voor de periode van 1 juli 2020 tot en met 31 augustus 2020.
- De adviesaanvraag van 27 augustus 2020 van mevrouw Muylle, voormalige minister van Werk waarbij de Raad om advies wordt gevraagd over de neutralisering van het corona ouderschapsverlof in de berekening van de tewerkstellingsvoorwaarde om tot tijdskrediet te kunnen toetreden zoals voorzien in de cao nr. 103 van de Nationale Arbeidsraad.

Het onderzoek van dit dossier werd toevertrouwd aan een ad hoc werkgroep binnen de Nationale Arbeidsraad, gemandateerd hiertoe door de Groep van 10.

Op verslag van deze werkgroep heeft de Raad op 7 oktober 2020 volgend eenparig advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. DRAAGWIJDTE

Huidig advies kadert in de sociaaleconomische context waarin onze maatschappij zich op dit moment nog steeds bevindt wegens de crisis rond de COVID-19 pandemie.

De crisis rond de covid-19 pandemie barstte in het voorjaar 2020 in alle hevigheid uit met een zware impact op het bedrijfsleven en de werknemers.

Op 6 maart 2020 hebben de sociale partners, verenigd in de Groep van 10, een oproep gedaan over de impact van COVID-19 op de arbeidswereld. Ze hebben hierbij aangegeven dat zij de situatie op de voet volgden en dat ze de sociaaleconomische schade zo veel als mogelijk wilden inperken en de rust bij werkgevers en werknemers garanderen. Ze hebben in dit kader gewezen op de belangrijke rol van het sociaal overleg op hun niveau, op bedrijfsniveau en, waar dit opportuun is, op het niveau van de paritaire comités.

Op 17 maart 2020 kondigde de regering maatregelen af om de crisis te beheersen.

De sociale partners, gemandateerd door de groep van 10, hebben op 18 maart 2020 in de Raad de cao nr. 147 afgesloten tot vaststelling van een regeling van volledige schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst en/of een regeling van gedeeltelijke arbeid bij gebrek aan werk wegens economische oorzaken voor bedienden als gevolg van de coronacrisis.

Samen met de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 147 heeft de Raad op dezelfde datum het eenparig advies nr. 2.159 uitgebracht ter begeleiding van deze collectieve arbeidsovereenkomst en om de regering op te roepen om de in het advies voorgestelde maatregelen van sociaaleconomische aard te treffen.

Het beheerscomité van de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie heeft in zijn advies van 1 april 2020 gewezen op de budgettaire impact in 2021 van een gelijkstelling van de dagen tijdelijke werkloosheid wegens overmacht, gelinkt aan de COVID-19 crisis, voor de jaarlijkse vakantie en de noodzaak om deze gelijkstelling te financieren.

Ondertussen werden verschillende andere maatregelen van sociaaleconomische aard op tijdelijke basis via bijzondere machtenbesluiten ingevoerd.

De groep van 10 heeft opeenvolgende akkoorden bereikt en verklaringen afgelegd om de impact van de sociaal economische crisis die door de COVID-19 pandemie werd veroorzaakt te verminderen en om de regering op te roepen bepaalde tijdelijke maatregelen te verlengen.

De groep van 10 verklaarde zich op 18 juni 2020 akkoord over de verlenging van enkele maatregelen die de sociaaleconomische crisis aanpakken die nog steeds veroorzaakt wordt door de COVID- 19 pandemie:

- Tijdelijke werkloosheid wegens overmacht “Corona” met inbegrip van alle maatregelen ten voordele van de werkgevers als van de werknemers
- Corona ouderschapsverlof
- Recht en geen vermindering van werkloosheidsuitkering voor tijdelijk werkloze werknemers met een activiteit als zelfstandige of loontrekkende in bijberoep
- Bevriezing degressiviteit van de uitkering volledige werkloosheid, neutralisering van de periode van inschakelingsuitkeringen en neutralisering referentieperiodes artiesten
- Combinatie 75% uitkering tijdelijke werkloosheid en loon in vitale sectoren (seizoenarbeid).

De voormalige regering heeft gevolg gegeven aan een aantal van de gevraagde maatregelen.

Hierna heeft de Groep van 10 op 13 juli 2020 een afsprakenkader bepaald over de volgende maatregelen:

- de gelijkstelling van de tijdelijke werkloosheid wegens overmacht voor de jaarlijkse vakantie en de financiering van de werkgeverskost

- de bevrozing van de degressiviteit van de werkloosheid

De Raad werd ondertussen ook meerdere keren door de voormalige minister van werk gevraagd om een advies uit te brengen.

Op 15 juli 2020 werd de Raad door mevrouw Muylle, voormalige minister van Werk om advies gevraagd over een ontwerp van KB houdende gelijkstelling van de dagen van arbeidsonderbreking ingevolge tijdelijke werkloosheid wegens overmacht ten gevolge van de Pandemie, veroorzaakt door het coronavirus, in het stelsel der jaarlijkse vakantie van de werknemers, voor de periode van 1 juli 2020 tot en met 31 augustus 2020. Deze adviesaanvraag is ondertussen zonder voorwerp geworden aangezien het Koninklijk Besluit reeds bekrachtigd werd op 13 september 2020 en gepubliceerd werd in het Belgisch Staatsblad van 24 september 2020.

Op 27 augustus werd de Raad door de voormalige minister van werk, mevrouw Muylle, om advies gevraagd over de neutralisering van het corona ouderschapsverlof in de berekening van de tewerkstellingsvoorwaarde om tot tijdskrediet te kunnen toetreden zoals voorzien in de cao nr. 103 van de Nationale Arbeidsraad.

Op 11 september 2020 hebben de sociale partners binnen de Nationale Arbeidsraad een akkoord bereikt over de volgende sociaaleconomische maatregelen:

- de gelijkstelling van de tijdelijke werkloosheid wegens overmacht voor de jaarlijkse vakantie tot en met 31 december 2020 en de financiering van een gedeelte van de kosten van de werkgevers van deze gelijkstelling;
- het bevrozen tot en met 31 december 2020 van de degressiviteit van de volledige werkloosheidsuitkering en de neutralisering tot en met 31 december 2020 van de periode van inschakelingsuitkeringen;
- het afsluiten van een nieuwe suppletieve cao voor de tijdelijke werkloosheid wegens economische redenen voor bedienden;
- de neutralisering in de cao nr. 103 van het corona-ouderschapsverlof, corona-tijdskrediet en corona-landingsbanen in de berekening van de tewerkstellingsvoorwaarde om tot tijdskrediet te kunnen toetreden.

De sociale partners leggen de uitgewerkte voorstellen voor aan de regering als een één en ondeelbaar geheel waarbij het de doelstelling is dat de afgesproken maatregelen volledig en gelijktijdig worden uitgevoerd. Voor zover er nog geen wetelijk instrument is, vragen de sociale partners dat de maatregelen *de lege ferenda* worden uitgevoerd.

Op 15 september 2020 heeft de Voorzitter van de Raad, samen met de vice-voorzitters van het Uitvoerend Bureau van de Raad een onderhoud gehad met voormalige minister Muylle om de steun van de regering te vragen voor de uitvoering van dit akkoord als een één en ondeelbaar geheel.

De minister heeft dit akkoord vervolgens tijdens de Kern van de Regering op 18 september 2020 voorgesteld.

Dit akkoord werd door de sociale partners op 30 september 2020 ook verdedigd in de Kamercommissie Werk, Sociale Zaken en Pensioenen.

Ten slotte werd het akkoord van de sociale partners eveneens onder de aandacht gebracht van de preformateurs in het kader van de vorming van een nieuwe regering die er rekening mee hebben gehouden in het opstellen van de regeringsverklaring van de Regering De Croo I van 1 oktober 2020.

In het kader van zijn werkzaamheden heeft de Raad beroep kunnen doen op de expertise van vertegenwoordigers van de RSZ, RVA en de RJV. De Raad wenst hen dan ook te danken voor hun waardevolle medewerking.

Op 7 oktober 2020 heeft de Raad de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 103/5 ter aanpassing van de cao nr. 103 tot neutralisering van het corona ouderschapsverlof, het corona tijdskrediet van de corona-landingsbanen en de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 148 tot vaststelling van een regeling van volledige schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst en/of een regeling van gedeeltelijke arbeid bij gebrek aan werk wegens economische oorzaken voor bedienden als gevolg van de coronacrisis, afgesloten.

Huidig advies nr. 2.179 betreft de vier punten van het akkoord van 11 september 2020 en begeleidt de twee hierboven vernoemde collectieve arbeidsovereenkomsten.

Het geeft tevens een antwoord op de adviesaanvraag van mevrouw Muylle, voormalige minister van Werk, inzake de neutralisering van het corona ouderschapsverlof in de berekening van de tewerkstellingsvoorwaarde om tot tijdskrediet te kunnen toetreden zoals voorzien in de cao nr. 103 van de Nationale Arbeidsraad.

Ten slotte roept de Raad met huidig advies nr. 2.179 de regering op om de sociaal economische maatregelen uit het akkoord van 11 september 2020 van de sociale partners binnen de Raad als één en ondeelbaar uit te voeren.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

De Raad wil het akkoord van de sociale partners binnen de Raad van 11 september 2020 laten uitvoeren. Dat akkoord moet worden beschouwd als een ondeelbaar geheel dat een reeks uitvoeringsmaatregelen van de regering en het parlement vereist.

Hij verzoekt de betrokken instanties dan ook om zo snel mogelijk de nodige uitvoeringsmaatregelen te treffen ter wille van de economische en sociale stabiliteit van de arbeidsmarkt.

A. Inzake jaarlijkse vakantie en de financiering van de gelijkstelling van de dagen tijdelijke werkloosheid wegens overmacht

Door de Groep van 10 van 13 juli 2020 werd een akkoord bereikt over de tijdelijke verlenging van de gelijkstelling van de dagen tijdelijke werkloosheid wegens overmacht corona voor de jaarlijkse vakantie tot en met 31 augustus 2020 en tot en met 31 december 2020 voor de ondernemingen en sectoren die nog onder tijdelijke werkloosheid corona overmacht vallen, op voorwaarde dat er eveneens in een financiering voor de werkgevers wordt voorzien.

Dit punt schetst de voorwaarden waaronder de Raad zich achter de verlenging van deze gelijkstelling tot en met 31 december 2020 kan scharen.

Een ad hoc werkgroep, hiertoe gemandateerd door de Groep van 10, heeft vervolgens samen met de bevoegde instanties, RSZ, RVA en RJV, een voorstel uitgewerkt voor de financiering van deze gelijkstelling voor de jaarlijkse vakantie in het stelsel van arbeiders en bedienden.

De totale kost van de gelijkstelling wordt als volgt berekend: het aantal dagen tijdelijke werkloosheid wegens overmacht wordt vermenigvuldigd met het gemiddeld dagloon. Dit gemiddeld dagloon wordt vermenigvuldigd met het percentage van 15,34% (het percentage vakantiegeld dat door de werkgever verschuldigd is op het loon). Deze berekening gebeurt op basis van het gemiddelde dagloon en is aldus een schatting.

In het afsprakenkader van 13 juli van de Groep van Tien werd de totale kost voor werkgevers voor zowel het arbeiders- als bediendenstelsel voorlopig geschat op een bedrag van 972 mio EUR (periode van 1.02.2020 tot 31.12.2020), waarvan 573 mio EUR netto vakantiegeld voor de werknemers en 399 mio EUR ontvangsten voor de overheid.

De sociale partners menen dat het volledig ten laste leggen van deze kost bij de werkgevers heel wat ondernemingen in 2021 in de financiële moeilijkheden zal brengen. Terzelfdertijd zijn zij van oordeel dat beperkte periodes van tijdelijke werkloosheid slechts een beperkte impact hebben op de financiële situatie van de onderneming en dat de gelijkstelling voor ondernemingen die zwaar getroffen zijn door de coronacrisis zwaarder doorweegt dan voor ondernemingen die hun activiteiten grotendeels konden verderzetten.

De sociale partners nemen ook in overweging dat indien er niet voorzien zou zijn geweest in de gelijkstelling van de TW overmacht voor de jaarlijkse vakantie, de overheid de extra inkomsten in de vorm van fiscale en parafiscale bijdragen, niet zou hebben ontvangen. Berekeningen van de sociale partners leren dat ongeveer 41% van de totale kost van 972 mio EUR terugvloeit naar de overheid. In het vervolg van dit advies wordt naar deze 41% gerefereerd als zijnde de meerontvangsten voor de overheid.

Rekening houdende met bovenstaande overwegingen vragen de sociale partners een tegemoetkoming in de kosten van de gelijkstelling die enkel wordt berekend op het gedeelte van de meerontvangsten. Voor de financiering wordt dus enkel rekening gehouden met het verschil tussen de bruto-en netto bedragen van het vakantiegeld.

Om te bepalen of een onderneming recht heeft op een gedeeltelijke financiering van de gelijkstelling, wordt een referteperiode in aanmerking genomen. Het betreft het aantal dagen tijdelijke werkloosheid in een onderneming of instelling wegens overmacht (TWO) in het tweede kwartaal van 2020. Voor de gegevens voor het derde en vierde kwartaal werd beroep gedaan op de RVA en RSZ.

De sociale partners bepaalden namelijk een vork op basis waarbij de ondernemingen als volgt worden verdeeld:

- ondernemingen die in Q2 van 2020 voor minder dan 10% beroep hebben gedaan op TWO ontvangen geen compensatie ;
- de ondernemingen in Q2 van 2020 die tussen 10 en 20% beroep hebben gedaan op TWO ontvangen een compensatie van 33% ;
- de ondernemingen die in Q2 van 2020 tussen 20 en 50% beroep hebben gedaan op TWO ontvangen een compensatie van 66 % ;
- de ondernemingen die in Q2 van 2020 voor méér dan 50% beroep hebben gedaan op TWO ontvangen een compensatie van 100% op het aandeel van de sociale bijdragen en bedrijfsvoorheffing op het vakantiegeld.

Deze vork en percentages worden toegepast op het aandeel van de sociale bijdragen en bedrijfsvoorheffing. Deze formule en de bijhorende vork tonen aan dat slechts een beperkt aandeel van de werkgevers een volledige financiering van de meerontvangsten zullen bekomen. De werkgevers staan met andere woorden in voor het grootste deel van de financiering van de gelijkstelling. De tussenkomst van de overheid die wordt gevraagd om de ondernemingen te ondersteunen die werden getroffen door de coronacrisis betreft een beperkt deel van de kosten van de gelijkstelling.

Op basis van de aangeleverde gegevens van de bevoegde instanties, RSZ, RVA en RJVA is volgens deze methode een globale enveloppe berekend voor de bedienden.

Voor de financiering van de kostprijs van de gelijkstelling van de dagen TWO in het stelsel van de jaarlijkse vakantie van de arbeiders wordt een identieke enveloppe voorzien, die middels een dotatie vanuit de algemene middelen wordt voorzien aan de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie voor de datum van 2 mei 2021. De Raad vraagt aan het beheerscomité van de Rijksdienst Jaarlijkse Vakantie om zich op korte termijn uit te spreken over deze werkwijze.

Beide enveloppes bedragen naar schatting 93.582.741 euro (in totaal 187.165.482 euro).

De verdere technische aspecten van dit voorstel, met name de wijze waarop werkgevers van bedienden een financiering kunnen bekomen, zijn nog voorwerp van overleg tussen de sociale partners en de bevoegde instanties en moeten nog in reglementaire teksten vertaald worden. De sociale partners engageren zich om dit aspect in een opvolgadvies uit te brengen op de Raad van dinsdag 27 oktober.

Er zal tevens een vereenvoudigde terugvorderingsprocedure voor de betrokken werkgevers voorzien worden, die bij voorkeur zo automatisch mogelijk zal verlopen.

B. Inzake de bevrozing van de degressiviteit van de volledige werkloosheidsuitkering en de neutralisering van de periode van inschakelingsuitkeringen

Door de Groep van 10 van 13 juli 2020 en vervolgens door de ad hoc werkgroep, gemandateerd door de groep van 10, werd ten slotte ook een akkoord bereikt over de verlenging van de bevrozing van de volledige werkloosheidsuitkering en de neutralisering van de periode van inschakelingsuitkeringen tot en met 31 december 2020.

De Raad vraagt dat de regelgevingen worden aangenomen opdat die verlenging en neutralisatie op 1 oktober 2020 ingaan. Voor zover er nog geen wettelijk instrument is, vragen de sociale partners dat de maatregelen *de lege ferenda* worden uitgevoerd.

De Raad doet ook in dit kader een algemene oproep aan de federale regering, regio's, opleidingsinstanties en arbeidsbemiddelingsdiensten om in het bijzonder in te zetten op vorming voor werkzoekenden evenals een oproep aan werkzoekenden om hierop in te gaan, met de vraag om vooral in te zetten op knelpuntberoepen.

C. Inzake tijdelijke werkloosheid om economische redenen

1. Regelgevende context

De Raad wijst erop dat hij op 18 maart 2020 de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 147 heeft gesloten tot vaststelling van een regeling van volledige schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst en/of een regeling van gedeeltelijke arbeid bij gebrek aan werk wegens economische oorzaken voor bedienden als gevolg van de crisis door de opmars van het covid-19-coronavirus.

De regeling van tijdelijke werkloosheid om economische redenen voor bedienden die is vastgesteld door die collectieve arbeidsovereenkomst nr. 147 is evenwel op 30 juni 2020 buiten werking getreden terwijl de regering tegelijk regelgevende maatregelen is blijven nemen doordat de crisis door de opmars van het covid-19-coronavirus bleef bestaan.

Verder is de mogelijkheid om gebruik te maken van tijdelijke werkloosheid wegens overmacht volgens een vereenvoudigde procedure stopgezet op 31 augustus 2020.

Tegelijk heeft het koninklijk besluit nr. 46¹ een overgangsregeling ingevoerd om tijdelijke werkloosheid om economische redenen in te roepen volgens een vereenvoudigde procedure.

Die overgangsregeling geldt van 1 september 2020 tot 31 december 2020.

2. Algemeen kader van de cao nr. 148

Tegen die achtergrond hebben de sociale partners het in het raam van het akkoord van de sociale partners binnen de Raad van 11 september 2020 nodig geacht om de door de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 147 ingevoerde regeling te verlengen aangezien de crisis door het covid-19-coronavirus de uitvoering van het werk blijft belemmeren met een grote impact op verschillende activiteitstakken.

¹ KB nr. 46 van 26 juni 2020 tot uitvoering van artikel 5, § 1, 5° van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II) tot ondersteuning van de werkgevers en de werknemers, B.S. 01.07.2020, hoofdstuk V, artikelen 12 tot 14.

Ze hebben dan ook in de Raad een collectieve arbeidsovereenkomst nr. 148 gesloten die, in navolging van de cao nr. 147, een algemene versoepelde regeling vaststelt van tijdelijke werkloosheid wegens economische oorzaken voor bedienden van wie de uitvoering van de arbeidsovereenkomst volledig wordt geschorst of die een regeling van gedeeltelijke arbeid hebben ten gevolge van de coronaviruscrisis op grond van hoofdstuk II van Titel III van de wet van 3 juli 1978.

De bij het voornoemde koninklijk besluit nr. 46 vastgestelde overgangsregeling is ook overgenomen in die collectieve arbeidsovereenkomst.

Dat betekent dat de onderneming die een beroep doet op de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 148 het type regeling van tijdelijke werkloosheid om economische redenen voor bedienden die ze toepast, kan kiezen. Er wordt op gewezen dat de toepassingsvoorwaarden voor beide regelingen, algemene regeling en overgangsregeling, op bepaalde punten verschillen; die worden hierna toegelicht.

Die collectieve arbeidsovereenkomst is suppletief en wordt gesloten voor bepaalde duur. Ze treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 juli 2020 en is van toepassing tot 31 december 2021.

De overeenkomst nr. 148 heeft ook het bedrag opgetrokken van de toeslag die de bediende die is onderworpen aan een regeling van volledige schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst en/of een regeling van gedeeltelijke arbeid bij gebrek aan werk wegens economische oorzaken, ontvangt ten laste van de werkgever per dag werkloosheid, en op 5,63 euro per dag werkloosheid gebracht.

In geval van invoering van de regeling van werkloosheid om economische redenen voor bedienden zowel krachtens hoofdstuk II/1 van Titel III van de wet van 3 juli 1978, als krachtens het koninklijk besluit nr. 46 moeten de procedures voor inlichting en raadpleging van de werknemers in acht worden genomen.

3. Beide regelingen van werkloosheid om economische redenen voor bedienden van cao nr. 148

a. De algemene regeling

De suppletieve overeenkomst nr. 148 is van toepassing op de ondernemingen die erkend zijn als zijnde in moeilijkheden als er voor de werkgever geen regeling van volledige schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst en/of een regeling van gedeeltelijke arbeid bij gebrek aan werk wegens economische oorzaken bestaat krachtens hoofdstuk II/1 van Titel III van de wet van 3 juli 1978 en dit noch in een collectieve arbeidsovereenkomst op sector- of ondernemingsniveau, noch in een ondernemingsplan.

De overeenkomst doet geen afbreuk aan de bestaande regelingen in de sectoren en/of de ondernemingen, die kunnen onverminderd blijven bestaan. Ze is wel van toepassing op de ondernemingen die een ondernemingsplan zouden hebben ingediend dat nog niet is goedgekeurd door de commissie "Ondernemingsplannen" van de FOD Werkgelegenheid krachtens hoofdstuk II/1 van Titel III van de wet van 3 juli 1978.

Bovendien behouden de sectoren en ondernemingen die geen regeling hebben getroffen, de mogelijkheid om hun eigen overeenkomsten of ondernemingsplannen op te stellen krachtens hoofdstuk II/1 van Titel III van de wet van 3 juli 1978.

Om een beroep te doen op de algemene regeling van tijdelijke werkloosheid om economische redenen voor bedienden die voortvloeit uit hoofdstuk II/1 van Titel III van de wet van 3 juli 1978 moet de onderneming voldoen aan de preliminaire voorwaarden bepaald in artikel 77/1 van de voornoemde wet van 3 juli 1978. De onderneming die al aan die voorwaarden voldoet, kan een beroep blijven doen op de klassieke regeling van tijdelijke werkloosheid om economische redenen voor bedienden.

De duur van de volledige en gedeeltelijke schorsing van de arbeidsovereenkomst mag per kalenderjaar niet de maximale duur van zestien weken in geval van de volledige schorsing van de arbeidsovereenkomst en de duur van zesentwintig weken in geval van de regeling van gedeeltelijke arbeid overschrijden.

b. De overgangsregeling

De ondernemingen die niet langer in de voorwaarden verkeren om zich ten aanzien van hun werknemers te beroepen op de schorsing van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst wegens tijdelijke overmacht die verband houdt met de uitbraak van het coronavirus COVID-19, kunnen op het ogenblik van de inwerkingtreding van de overeenkomst nr. 148 voor de periode van 1 september 2020 tot en met 31 december 2020 gebruikmaken van de overgangsregeling van het koninklijk besluit nr. 46. Indien de onderneming gebruikmaakt van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 148, moet ze op haar niveau geen collectieve arbeidsovereenkomst of ondernemingsplan meer sluiten.

Indien die overgangsregeling na 31 december 2020 wordt verlengd door regelgeving, dan zullen de voornoemde ondernemingen zich op de overeenkomst nr. 148 kunnen blijven beroepen zonder een collectieve arbeidsovereenkomst of ondernemingsplan te moeten sluiten.

De ondernemingen die geen regeling getroffen hebben, behouden echter de mogelijkheid om eigen overeenkomsten of ondernemingsplannen op te stellen krachtens hoofdstuk 5 van het voornoemde koninklijk besluit nr. 46 van 26 juni 2020.

Om een beroep te doen op de overgangsregeling wordt de procedure van goedkeuring van de collectieve arbeidsovereenkomsten of ondernemingsplannen door de Commissie “Ondernemingsplannen” opgeheven.

Uiteraard moeten de ondernemingen die gebruikmaken van de overgangsregeling evenwel de administratieve procedures bij de RVA in acht nemen om die regeling te kunnen genieten.

Bovendien kent de overgangsregeling een bijkomend krediet van 8 weken tijdelijke werkloosheid om economische redenen toe.

De duur van de volledige of gedeeltelijke schorsing van de arbeidsovereenkomst mag per kalenderjaar niet meer bedragen dan de maximale duur van vierentwintig weken in geval van volledige schorsing van de overeenkomst en vierendertig weken in geval van een regeling van gedeeltelijke arbeid.

De onderneming moet bovendien aantonen dat ze in de loop van het kwartaal voorafgaand aan de invoering van de overgangsregeling van tijdelijke werkloosheid een substantiële daling van de omzet of productie van minstens 10% gekend heeft ten opzichte van het corresponderende kwartaal in 2019.

Indien de onderneming zich beroept op de overgangsregeling zoals voorzien in het koninklijk besluit nr. 46 moet ze bovendien twee vormingsdagen per maand aanbieden aan de bedienden die in tijdelijke werkloosheid werden geplaatst krachtens de overgangsregeling bepaald in het voornoemde koninklijk besluit nr. 46.

D. Neutralisatie van het corona-ouderschapsverlof en corona-tijdskrediet

Tegen de achtergrond van de covid-19-pandemie heeft de voormalige regering beslist een specifiek ouderschapsverlof in te voeren vanaf 1 mei 2020. Vanaf 1 juli 2020 werd dat verlof vervolgens uitgebreid en ook vervolledigd met het corona-tijdskrediet en de corona-landingsbanen. Die nieuwe verloven werden ingevoerd om de economische relance en de nog aanwezige beperkingen door de gezondheids crisis, op elkaar af te stemmen.

Die specifieke corona-verloven zorgden evenwel voor moeilijkheden bij de overgang van één van die schorsingen of verminderingen van arbeidstijd naar een stelsel van tijdskrediet, loopbaanvermindering en landingsbanen dat is ingevoerd door de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 103 van 27 juni 2012.

Bij de overgang van dergelijk corona-ouderschapsverlof, corona-tijdskrediet of dergelijke corona-landingsbanen naar tijdskrediet was de voorwaarde van 12 of 24 maanden tewerkstelling voorafgaand aan het opnemen van de loopbaanonderbreking en waaraan voldaan moet zijn op het ogenblik van de schriftelijke kennisgeving aan de werkgever, in bepaalde gevallen niet meer vervuld en was het voor de werknemer dan ook niet meer mogelijk om onmiddellijk gebruik te maken van de tijdskredietregeling in geval van een nieuwe aanvraag.

Om dat obstakel weg te nemen en tegelijk in te gaan op de adviesaanvraag van de voormalige minister van Werk, mevrouw N. Muylle, die bij brief van 27 augustus 2020 de Raad vroeg zich te buigen over de neutralisatie van het corona-ouderschapsverlof in geval van een overgang naar tijdskrediet, heeft de Raad besloten de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 103 dientengevolge aan te passen.

Daarom heeft de Raad op 7 oktober 2020 de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 103/5 gesloten. Die voegt in artikel 11, § 2, 4) tweede lid van de arbeidsovereenkomst nr. 103 de punten c), d) en e) toe ter neutralisatie van:

- de periodes van schorsing of vermindering van arbeidsprestaties ten gevolge van de opname van een corona-tijdskrediet (punt d) en corona-landingsbanen (punt e) in toepassing van het koninklijk besluit nr. 46 van 26 juni 2020 tot ondersteuning van de werkgevers en de werknemers.
- de periodes van schorsing of vermindering van arbeidsprestaties ten gevolge van de opname van het corona-ouderschapsverlof (punt c) in toepassing van het koninklijk besluit nr. 23 van 13 mei 2020 houdende het corona ouderschapsverlof.

Die neutralisatie van de voornoemde maatregelen leidt ertoe dat de periode waarin de werknemer een corona-ouderschapsverlof, een corona-tijdskrediet of corona-landingsbanen geniet, terzijde wordt geschoven en dat enkel de situatie van vóór de opname van dat verlof in aanmerking wordt genomen om te bepalen of de voorwaarde van 12 of 24 maanden tewerkstelling voorafgaand aan de opname van het verlof, vervuld is.

De Raad wil verder nog verduidelijken dat wat het voornoemde corona-ouderschapsverlof betreft, de periodes van schorsing of vermindering van de arbeidsprestaties die in aanmerking worden genomen voor de neutralisatie, de periodes zijn zoals bedoeld in het koninklijk besluit nr. 23 van 13 mei 2020 en het koninklijk besluit nr. 45 van 26 juni 2020. De periodes corona-ouderschapsverlof die gedekt zijn door de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 103/5 hebben dus betrekking op de periode van 1 mei 2020 tot 30 september 2020.

De collectieve arbeidsovereenkomst treedt in werking op 1 mei 2020 voor een onbepaalde duur.
